

Izhaja
mesečno dvakrat.Uredništvo in uprav-
ništvo je v
Salendrovi ulici št. 6.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.Odgovorni urednik:
Ivan Freljh**Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.**

Štev. 3.

Ljubljana, 10. marca 1928.

Leto VIII.

Vsem našim naročnikom in članom!

V mnogih slučajih davkoplačevalec ne ve, ali mu je dotični davek pravilno predpisan ali ne in ker večinoma nima pri roki tozadavnih zakonskih določil, ne ve ali naj se proti odmeri pritoži, vsled česar marsikateri davkoplačevalec ne vložiti pritožbe in mora na podlagi prvotne davčne odmere preveč plačati na davkih. Radi tega je neobhodno potrebno, da ima vsak posestnik vedno pri rokah zakonske davčne predpise, da jih natanko prouči in se po njih ravna, ker drugače lahko zapade tudi občutni kazni, ki so določene v novem davčnem zakonu.

Vse to vpoštevajoč smo se odločili, da izdamo novi davčni zakon, skupaj

v več prihodnjih številkah »Mojega doma«, iz katerega vzroka dosedaj nismo izdali vseh števil, kolikor bi jih bili morali. Številko »Mojega doma« s celim novim davčnim zakonom bomo priredili še ta mesec; toda poslali bodemo list samo tistim naročnikom, ki bodo do takrat plačali naročnino, odnosno v Ljubljani članarino za leto 1928. Dosedaj je plačalo tako malo naročnikov »Mojega doma«, da se moramo tega sklepa držati, ker drugače nam je nemogoče plačati v tiskarni stroške za natis obširnega davčnega zakona. Ta bo stal v posebni knjižici drugod vsaj toliko, kolikor se plača pri nas letno za »Moj dom« in bodo torej z letno naročnino na-

ročniki plačali fiktivno samo novi davčni zakon, a bodo prejeli vrhu tega celo leto »Moj dom« in dobivali brezplačno vse informacije. Da bi poslali to številko tudi onim, ki nočejo plačati neznatne naročnine in prišli takorekoč zastoj do novega davčnega zakona, je nemogoče in nedopustno ter mislimo, da bodo vsi posestniki to vpoštevati. Morebiti bi kak posestnik z ozirom na predstojee naše velike stroške plačal malo višje preko določene naročnine oziroma članarine. Nahajamo se v najkritičnejšem in najvažnejšem času. Kdor je morebiti položnico založil, mu jo na zahtevo z obratno pošto pošljemo.

Uredništvo in upravništvo »Mojega doma«.

Stanovanjska anketa na ljubljanskem magistratu — dunajski duh v Ljubljani

Dne 1. marca t. l. se je na mestnem magistratu ljubljanskem pod predsedstvom župana dr. D. Puca vršila stanovanjska anketa, ki so se je udeležili člani stanovanjskega odseka mestne občine, zastopniki Prvega društva hišnih posestnikov predsednik Freljh in odbornika dr. Regali in Hrovatin; zastopniki stanovanjskih najemnikov ter načelnik magistratnega gospodarskega urada, nadsvetnik Jančigaj. Kak dnevni red sploh ni bil določen in ravnotako tudi ni dal predsednik, ne stanovanjski odsek v debato kakih predlogov, kako doseči sporazum med hišnimi posestniki in najemniki, ki jim je stanovanje odpovedano za 1. maj. Zastopniki naše organizacije so se udeležili ankete z najboljšim namenom in prepričanjem, da bo razprava zblížala posestnike in najemnike. Tekom debate pa smo se prepričali, da razen naših zastopnikov ni imel nihče namena vplivati v najmanjši meri na najemnike, temveč le pritiskati na hišne posestnike, jih očrniti in jih javnosti predstaviti kot nekake oderuhe, izkoriščevalce in vojne dobičkarje. Radi tega anketa ni mogla roditi zaželjenega uspeha in se je seveda razšla, brez vsakega rezultata. Od nasprotne strani so bili stavljeni taki predlogi, da smo jih morali a limine odkloniti.

Najprej je župan dr. D. Puc povdarjal, da je društvo hišnih posestnikov podalo izjavo, da je pripravljeno sodelovati pri posredovanju med hišnimi posestniki in najemniki. Občina bo imela za 1. maj na razpolago samo 18 stanovanj. Vsi poskusili, da bi se za brezstanovanjce dobili neki prostori drugod, so ostali brezuspešni. Vojaška uprava je odločno odklonila prošnjo, naj bi se v stanovanjske namene odstopile deloma prazne vojašnice in noče dati na razpolago niti jahalnice v Nušakovi vojašnici, da bi deložiranci vanjo spravili vsaj pohoštvo. Nadalje je trdil župan dr. Puc, da je mnogo hišnih lastnikov odpovedalo stanovanje samo zato, da bi dosegli višjo najemnino, med temi je tudi Oblast-

ni odbor, ki je v hišah Kranjske hranilnice povišal najemnine prekomerno in odpovedal stanovanje celi vrsti strank. Predlaga, da bi društvo hišnih posestnikov obvezno izjavilo, da je najvišja sploh dopustna najemnina 10kratna predvojna najemnina v dinarjih. Končno trdi predsednik ankete, da bo 1. maja t. l. deložiranih toliko ljudi, da je verjetno, da utegne nastati katastrofa in priti do neredov. Zato smatra za potrebo, da hišni posestniki v tej predhodni dobi znižajo svoje zahteve. Tak je bil nagovor g. župana, govori ostalih pa so tekom razprave pokazali popolnoma druga stališča, katerim se je pridružil potem seveda tudi g. župan sam.

Predsednik Prvega društva hišnih posestnikov g. Iv. Freljh je na to izjavil, da stvar ni tako kritična, kakor pišejo in da so številke glede odpovedi, ki so jih dosedaj objavljali ljubljanski dnevnik in na katere se sklicuje tudi ljubljanski občinski svet napačne in pretirane. Govornik ugotovi na podlagi uradno sestavljenega seznama odpovedi, da jih je za 1. februar t. l. in 1. maj t. l. za celo okrožje ljubljanskega okrajnega sodišča skupaj 1084. Ta izkaz je govornik natanko pregledal in ugotovil, da odpade od teh odpovedi na občine Moste, Vič, Št. Vid in ostalo ljubljansko okolico, dalje na mesečne sobe, ki so jih odpovedali najemniki in na poslovne prostore ter na odpovedi za 1. februar t. l., ki so razen treh že vse urejene, skupaj 330 odpovedi, tako da ostane pravih odpovedi stanovanj v Ljubljani še 756. Ker so pa med sedanjimi odpovedmi tudi take, ki so podane od raznih korporacij in zavodov, ki sigurno deložacij ne bodo vršili in to najmanj 156 in ker je nadalje najmanj že 200 odpovedancev dobilo stanovanje, ostane nam tedaj še 400 odpovedi, od katerih jih bo do 1. maja gotovo dobilo, bodisi v novih, bodisi v starih hišah najmanj 200 strank, tako, da bi nam utegnili ostati za 1. maj samo okrog 200 strank, za katere se bo morala pobrigati mestna občina

ljubljanska. Zato mora občinski svet takoj revidirati oddajo stanovanj v mestnih hišah in dati stanovanja samo takim osebam, ki jim je stanovanje sodno odpovedano, ne pa kakšnim protežirancem. Treba bo enkrat prenehati z protekcijo pri oddaji stanovanj v mestnih hišah, kamor spadajo najpoprej mestni uslužbenci in upokojeanci, potem pa deložiranci. Mestne hiše so zidane z denarjem vseh davkoplačevalcev, zato ne gre, da bi se stanovanja delila s protekcijo, temveč strogo po potrebi. Mestna občina naj začne takoj graditi vsaj nekaj zasilnih stanovanj in zato naj preneha z ponesrečeno mestno stavbo na Poljanski cesti toliko časa, dokler ne bodo izgotovljene manjše hiše in dokler se za omenjeno veliko stavbo ne dobi zadosti denarja. Hiša na Poljanski cesti naj se samo tista izgotovi, ki je že pričeta, za nadaljnje zidanje pripravljene denar pa naj se porabi za zasilna stanovanja. V prihodnje mora mestna občina tudi gledati, da bo zidala samo praktične hiše, ki bodo imele prometno vrednost, da jih bo lahko prodajala, z izkupičkom pa zopet nadalje zidala. Naša organizacija pa je pripravljena uplivati na one posestnike, katerih najemniki ne bodo dobili stanovanj, da se deložacije odgode za nekaj časa. Odločno ugovarja trditvam, da so hišni posestniki odpovedali stanovanja, če najemnik ni hotel plačati najemnin preko zlate paritete. Zaslišali smo mnogo posestnikov, a ni niti en tak slučaj prišel na dan in je dognano, da so taka sumničenja brez podlage. Če pa kdo zve za take slučaje, naj jih sporoči naši pisarni, ki je pripravljena vedno posredovati. Ker je župan omenil nekatere slučaje »pretiravanja najemnin«, govornik povdarja, da so mu ti slučaji znani, da pa v nobenem slučaju niso bile zahtevane prekomerne najemnine. Zato ugovarja tudi trditvam, da so najemniki previsoke najemnine priznavali pod pritiskom. Izjavlja, da je društvo hiš. posestnikov vedno pripravljeno sodelovati pri vsaki akciji,

da se odpovedi omeje, ublaže in po potrebi s pristankom hišnega lastnika za nekaj časa odgode. Treba pa je seveda tudi pravega uvidevanja od nasprotne strani, ki smo ga dosedaj žal tako zelo pogrešali.

Občinski svetnik Likar je izrazil mnenje, da je položaj zelo kritičen in da so podatki Frelihovi preveč optimistični. — V kolikor so se najemniki sporazumeli s hišnimi posestniki, se je to zgodilo na račun prekomernega zvišanja najemnin. S tem pa stanovanjsko vprašanje še davno ni rešeno, zato je treba, da se stanovanjska zaščita vsekakor podaljša in celo poostri, zato je tudi občinski svet napravil tozadevni sklep in bo vztrajal na tem. Če se že koncedira nekaka valorizacija najemnin, mora društvo hišnih posestnikov pristati na to, da se najemnine preko te mere obdavi v stanovanjske svrhe.

Predsednik društva najemnikov Vencajz prebere najpoprej tiskano pismo, ki jih je društvo hišnih posestnikov pošiljalo nekaterim hišnim posestnikom, katero pismo pa le dokazuje, kako se trudimo doseči sporazume med posestniki in najemniki. Nadalje Vencajz opozarja, da je najmanj 500 hišnih posestnikov, ki so po vojni pridobili hiše in ki so odpovedali sedaj stanovanja, odnosno povišali najemnino iz špekulativnih namenov.

Župan dr. Puc naglašja, da je sam predsednik društva hišnih posestnikov ugotovil, da manjka najmanj 200 stanovanj. Po podatkih stanovanjskega odseka in gospodarskega urada pa jih manjka najmanj 600. Res je, da so mnogi hišni gospodarji povišali najemnino na dvakratno zlato pariteto. Največje je pomanjkanje enosobnih stanovanj, ki jih gospodarji nameravajo porabiti zase. Zato bo cela vrsta ljudi, ki jih nikakor ne bo mogoče spraviti pod streho, ker dragih stanovanj ne bodo mogli plačevati.

Obč. svetnik dr. Lemež naglašja, da je Slovenija dejansko proletarska dežela in da ni v njej mnogo privatnega kapitala. Iz tega sledi, da je bilo napačno stališče hišnih posestnikov, ki so zagovarjali odpravo stanovanjskega zakona s tem, da bo to izzvalo večjo stavbeno akcijo. Poleg 600 strank, ki potrebujejo stanovanja, je še tisoč takih, ki živijo v stanovanjskih razmerah, ki so dejansko kulturni škandal. Računati je treba tudi s tem, da je povprečni zaslužek javnih nameščencev 1500.— Din na mesec, delavcev pa 1200.— Din. Posredovanje med občino in posestniki se ne sme vršiti na ta način, da bi se pritiskalo na najemnike, ampak v tej smeri, da se znižajo najemnine. Potrebno je tudi, da občina gradi, kar pa brez velikega investicijskega posojila ni mogoče. Zidati je treba hiše po enotnih tipih, da se lahko hitro grade. Razen tega naj občina zniža najemnine v svojih hišah.

G. M. Hrovatin, odbornik društva hiš. posestnikov zavzame pravilno stališče, da vse to večinoma ne spada na našo anketo in da se je pri izvajanjih omejiti samo na dejstva, kako bi pomagali onim, ki se morajo 1. maja seliti.

Župan dr. Puc nato vpraša zastopnike Društva hišnih posestnikov, če morejo v imenu svoje organizacije oficijelno pristati na to, da bi se ne smelo dovoliti povišanje najemnine preko zlate paritete, to je preko 10kratne predvojne najemnine v dinarjih in ali bi bili za obdavi najemnin preko te višine.

G. Likozar, načelnik mestnega stan. odseka pravi, da se vsak dan zglašja na magistratu 90—100 oseb. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je bilo polovici odpovedano, ker ne zmorejo povišanih najemnin. Večinoma so bile najemnine povišane na 20kratno do 30kratno predvojno višino. Za stanovanja z eno ali dvema sobama,

za katera se je pred vojno plačevalo četletno 100 kron, se zahteva danes 700, 1000 do 1200 Din mesečno, čeprav bi smela po zlati pariteti veljati le 1000.— Din četletno. Sedaj se zaslišujejo najemniki, zaslišali se bodo tudi hišni posestniki. Če bi hišni posestniki pristali vsaj za 5 let na zlato pariteto najemnin, bi bilo dobro, zaključiti g. Likozar.

Župan dr. Puc ugotovi, da je kriza dejansko že tukaj, kajti če bi je ne bilo, bi si ljudje, ki so jim bila odpovedana stanovanja že v prvih osmih dneh odpovedanega roka preskrbeli stanovanja, kakor je bil to običaj pred vojno. Toda hišni gospodarji sploh niso hoteli stanovanj odati, ker čakajo na višje ponudbe. Položaj pa je tak, da bo le v interesu hišnih posestnikov, ako pristanejo na njegov zahtev glede maksimiranja najemnin.

Nato se oglasi odbornik društva hiš. posest. dr. Regali. Konstatira, da ni bil stavljen v celi 1/4 urni debati od nasprotne strani, niti od predsedstva, noben konkreten predlog, kako naj se prepreči nered meseca maja t. l., gre pa edino za letošnji majski termin v Ljubljani. V splošnem stan. vprašanja občinski svet ljubljanski ne more reševati, ker ni za to kompetenten, ampak skupščina. Preskrbo stanovanj in zreguliranje najemnin je v zasebno-gospodarskem sistemu mogoče rešiti le s prosto konkurenco. Nelogično je, če ljublj. obč. svet zahteva zakonito podaljšanje stan. varstva, obenem pa hoče urediti zadevo s sporazumom med lastniki in najemniki. Če je zakonito stan. varstvo, nima pomena dogovorna ureditev, če pa je sporazum, ni treba prisilnih zakonov. Če je kdo zahteval previsoke najemnine, jih bo odpravila prosta konkurenca in se bodo najemnine morale prilagoditi same plačilni zmožnosti najemnikov v kratkem. Trdote so povsodi, a le izjema, največja trdota je pa zadela lastnike s stanov. zakoni. Enkrat je treba stvar likvidirati, čim dalje se bo likvidacija stan. zakonā odlašala, tem slabše bo; pred leti so trdili, da manjka 300 stanovanj v Ljubljani, sedaj trdijo, da jih manjka 1500, kar seveda ni res. Organizacija hišnih posestnikov v Sloveniji je priporočala na vseh shodih in v svojem glasilu zmerne najemnine in kot smernico 10kratno predvojno najemnino v dinarjih, dasi bodo imeli lastniki ob izseljevanju ogromne stroške za popravila, gotovo poprečno 5 kratno letno najemnino v zlatu, ker so najemniki dostikrat celih 12 let namenoma kvarili stanovanja. Dr. Regali protestira zoper davščine na vsako nadzlato najemnino in za predelavo v poslovne prostore, ki jih hoče uvesti mestni stan. odsek. Predelav v poslovne prostore ne bo, ker je lokalov dosti, zlasti vsled slabe konjunktore, maksimiranje najemnin se pa da obiti. Take davščine ne bi povrh prinašale dohodkov in bi povzročale le šikane lastnikov in intrige najemnikov. Konkretno predlaga dr. Regali, da se premosti letošnji majski termin: 1. Naj občinski svet oz. magistrat res zanesljivo ugotovi, zlasti po zaslišanju lastnikov, kateremu številu najemnikov grozi, da bi bili z majem brez stanovanj. Javnost naj se informira točno. Dokler ni omenjeno število resnično ugotovljeno, je vsaka akcija v jarku. 2. Mest. stan. odseki oz. magistrat naj v tistih slučajih, v katerih je neizpodbitno ugotovljeno, da najemnik res ne more plačati zahtevane najemnine s sodelovanjem zastopnikov hiš. lastnikov, ki bodo sami mogli vplivati na svoje tovariše, posreduje med lastnikom in najemnikom. 3. Glede deložacij za maj t. l. naj skuša občina s sodelovanjem hiš. posestnikov doseči od hišnih lastnikov, da sklenejo sodne poravnave z najemniki, s katerimi bi se deložacije odgodile za 3 ali 4 mesece, če bo to zares potrebno. Do avgusta ozir.

jeseni bo občina sama nazidala lahko par sto stanovanj. V delu je že danes 50 stavb in vložnih nad 20 novih stavb. prošelj, ki se bodo pa v bližnjih mesecih znatno pomnožile. 4. Mest. občina naj sezida le toliko stanovanj, kolikor se bo izkazala resnična potreba za preskrbitev deložancev. Gleda naj, da ne zaide v nova bremena, ki jo bodo čez leta silno težila, ko se bo stan. vprašanje rešilo z zasebnim zidanjem. Občina naj zida le take stavbe, da jih bodo mogli dotični najemniki sami pozneje prevzeti bodisi osebno, bodisi potom stanovskih zadrug, da bo dobila občina vsaj kapital nazaj. Odločilna bo izbira lege stavbišč in načina zidanja. Doslej se na to ni pazilo, pokvarjen je tudi regulacijski načrt. Obrestna mera za hipoteke bo padla, denar se bo zopet nalagal v stavbe in bodo sedaj zidane hiše izgubile na vrednosti. Zboljšanje stan. razmer v splošnem pa je stvar zboljšanja splošnega gospodarskega položaja, znižanja obrestne mere itd., ne pa zasilnih akcij.

G. Vencajz naglašja nadalje potrebo, da se prepreči prezidave v poslovne lokale. Likar povdarja, da bi bilo logično, ako bi društvo hišnih posestnikov, če že smatra najemnino v višini zlate paritete za zadostno, pristane tudi na obdavi najemnin preko te višine. Ta davek bi itak ne zadel hišnih posestnikov, ker bi ga plačevali stanovanjski najemniki sami. Prav tako izjavlja, da je potrebna sankcija, da se ne smejo stanovanja izpreminjati v poslovne lokale.

Dr. Lemež naglašja potrebo, da se prekomerne najemnine obdavi. Mera za višino najemnin, bi moral biti normalen zaslužek prebivalcev. Potrebna je tudi zaščita malih obrtnikov pri določevanju najemnine njihovih obrtnih lokalov. Obdavi bi se morala tudi stanovanja, ki jih hišni lastniki drže iz špekulativnih namenov prazne.

Predsednik Frelih izjavlja na izvajanja dr. Lemeža o potrebi zaščite obrtnih lokalov, da so se vse obrtniške organizacije izrekle za odpravo stanovanjskega zakona, da torej dr. Lemež nikakor ni upravičen govoriti v imenu obrtnikov, glede katerih so merodajne njih strokovne organizacije, ko obrtniki sami najbolje vedo, da jim je stanovanjski zakon in zaščita v največjo škodo. Čim preje se odpravi stanovanjski zakon, tem bolj se bodo popravljala stanovanja, gradile nove stavbe in od vsega tega bodo imeli služka podjetniki, obrtniki in tudi delavci. 12 let so morali hišni posestniki oddajati stanovanja za prav nizke cene in pri tem plačevati do 70% ali tudi več davka in takrat ni bilo nobenega najemnika, ki bi proti temu protestiral in se zavzel za znižanje hišnega davka in če sedaj kaže, da bodo posestniki dobili nekoliko večje najemnine, pa se hoče to na vsak način, da bi jim od povišanja nič ne ostalo, radi tega je tudi nemogoče uzakoniti kako maksimalno višino najemnine. Čudi se, da so kar naenkrat prišli na idejo, ki se je uveljavila na Dunaju pod znanim dr. Breitenherjem, ki bo pa Dunaj dovedla do popolne gospodarske katastrofe. Tudi ni pravilno, da bi se ne privabil za zidanje hiš privatni kapital, kakor meni dr. Lemež. Povsod se je taka praksa pokazala za škodljivo, pri nas itak nimamo drugega kot privatni kapital, najmanj pa ima kapitala Mestna občina ljubljanska, ki je zašla v hude dolgove. Da bi se v Ljubljani upeljal na višje najemnine in na nove hiše kak poseben davek, je popolnoma izključeno, ker potem ne bi nihče ne zidal nobene opeke več v novo hišo. Takega davka ne bi bilo v nobeni drugi občini kakor v ljubljanski. Govornik je mislil, da je že g. župan prepričal stano-

vanjski odsek, da takega davka ne bo nihče potrdil, v imenu posestnikov pa izjavlja, da bodo podvzeli vse korake, da se ne uvede tak krivičen davek, ki ga danes nepričakovano kar naravnost zagovarja tudi g. župan. Je popolnoma nemože, da bi imela Ljubljana kako izjemno stanje, zato tudi občina tega ne bo dobila nobenega vinarja in tudi ne bo nobenemu najemniku s tem pomagano, da bi prišel preje do stanovanja, ki bi se sezidalo iz takega novega davka. Govornik je prišel na anketo z najboljšim upanjem, a sedaj vidi, da hočejo posestnike samo prisiliti, da bi glasovali za nekaj nemogočega. Ko

je čital predlog stanovanjskega odseka, je mislil, da živi na Dunaju in da čita Neue Freie Presse ali pa Arbeiterzeitung.

Ta stvarna in utemeljena izvajanja sta pa naenkrat razburila občinskega svetnika Vargazona, ki je pričel kričati: »Kaj pa mislite, saj nismo na nobenem protikomunističnem zborovanju, nas je semkaj poslal narod.« Začuden mu je predsednik društva hišnih posestnikov odgovoril, da ne ve zakaj se razburja. Ko je dr. Regali opravičeno zavrnil obč. svet. Vargazona, se je tudi župan dr. Puc postavil na stran Vargazonovo in je izjavil, da je bil govor predsednika hiš. posest. neumesten in če

bi bil on komunist, bi bil Frelihovih besed prav vesel.

Iz tega obširnega poročila naj hišni posestniki razvidijo, kako se mora naša organizacija na vse strani boriti, kako se proti nam postopa in kako živa potreba je, da dobimo hišni posestniki vsaj pri prihodnjih volitvah svoje prave zastopnike v ljublj. občini. svetu. Upamo, da bomo mogli preskrbeti, da bo narod v prihodnje poslal v občinski svet ljublj. druge zastopnike in da se ne bo potreba g. Vargazonu, ki je dobil precej glasov ljubljanskih hišnih posestnikov, po nepotrebnem razburjati.

Hišni posestniki v Ljubljani, oddajte takoj odpovedana stanovanja!

Znatno število stanov. odpovedi v Ljubljani za mesec maj t. l. izrabljajo najemniki in vsa javnost zoper hišne posestnike. Vsi neuvidevni ljudje zahtevajo vsled teh odpovedi podaljšanje stan. varstva, dasi je ravno stanovanjsko varstvo povzročilo številne odpovedi. Nasproti vsem ugovorom, da če kdo v res potrebnih slučajih odpove najemniku, ki je neznošen, za to ne izgine stanovanje in je bo dobil drug najemnik in da stanov. zakon niso ustvarili novih stanovanj, ampak so še stara stanovanja uničevali — odgovarjajo zagovorniki podaljšanja stanov. varstva, da hišni lastniki odpovedanih stanovanj sploh nočejo oddajati in da iskalcem stanovanj odgovarjajo, da bodo odpovedana stanovanja sami rabili ali pa, da so jih že oddali.

Naravnost proti interesom lastnega stanu pa bi ravnali tisti hišni lastniki, ki so sicer iz utemeljenih razlogov odpovedali stanovanja za maj 1928, če ne bi takoj ali vsaj v najkrajšem času odpovedanih stanovanj oddali drugim najemnikom. Stanovanja bodo itak oddali in ker je povpraševalcev dovolj, si vsak posestnik lahko izbere novega najemnika brez odloga. Vsaj pred 1. aprilom naj oddajo vsi hiš. lastniki za maj odpovedana stanovanja, ako se z odpovedanim najemnikom ne pobotajo ter odpovedi, ki je bila morda prenačljena ali pa je vzrok odpovedi odpadel (ker je n. pr. odpovedani najemnik naknadno priznal primerno zvišano najemnino) — prej pri sodišču ne umaknejo.

Svetujemo pa hiš. lastnikom, naj oddajo odpovedana stanovanja šele za tisti čas, ko bodo res dosedanega najemnika spravili iz stanovanja in ne že za 1. maj t. l. Izrečno naj se dogovore z novim najemnikom, da se prične najemna pogodba šele z dnem, ko bo stari najemnik v resnici deložiran. Pričakovati je, da se deložacije takoj po majskim selitvam v Ljubljani in Mariboru, čeprav bo mnogo odpovedi umaknjenih, ne bodo mogle izvršiti takoj in bodo prišle vmes različne ovire, bodisi od strani oblasti, bodisi vsled opozicijskih tožb odpovedanih najemnikov.

Nujno je svetovati hiš. lastnikom, naj zaenkrat oddajo kjer mogoče vsa odpovedana stanovanja ter naj še potrpe, če le morejo za par kvartalov, če ne rabijo najnujnejše odpovedano stanovanje zase.

Najemnine naj od novih najemnikov vsaj v splošnem ne zahtevajo preko desetkratne predvojnne najemnine v dinarjih.

Če bi lastniki odpovedanih stanovanj ne oddali takoj, bodo nasprotniki to izrabljali in zahtevali, naj se zopet vpeljejo stanov. sodišča, da bodo ta oddajala odpovedana stanovanja. Podtikali bodo hišnim posestnikom, da nalašč nečejo takoj stanovanj oddati in da imajo namen naviti najemnino in čakati do zadnjega dne ter izrabiti stisko tistih najemnikov, ki jim že neposredno grozi deložacija, ter jih prisiliti, da plačajo vsako ceno.

Mislimo, da hišni posestniki, kar jih je zavednih in kar jih ceni prostost in svobodo svoje lastnine, ne bodo dajali nasprotnikom, ki zahtevajo zopetno uveljavljenje stanovanjskih zakonov, sami orožja v roke. Če bi ga, bi bili izdajalci svojega stanu. Naj si bo vsak hišni lastnik v svesti, da previsoko navitih najemnin niti ne bo iztirjal, ker se bo najemnik branil zlepa plačati, tožbi bo pa ugovarjal vse mogoče.

Hišni posestniki ljubljanski, ki ste toliko prenesli dolgih 11 let stanov. varstva, bodite uvidevni ob likvidaciji stanovanjskega varstva in ne izgubite ravnotežja. Oddajte tista stanovanja, glede katerih se z odpovedanim najemnikom ne boste mogli pogoditi, da bi odpoved umaknili, takoj za primerno četletno ali mesečno najemnino. Večletnih najemnin v naprej zahtevati ni pametno, ker se s tem lahko tudi lastnik vsled event. padca valute vreže.

Naznanite pa takoj pisarni Prvega društva hiš. posestn. v Ljubljani, da ste za maj 1928 odpovedano stanovanje že oddali in navedite ime novega najemnika. Storiteto z dopisnico! To naznanilo je potrebno radi tega, da bo organizacija lahko s posameznimi slučajmi dokazala, da niso resnične trditve nasprotnikov, da špekulirajo hiš. lastniki pri najemninah in izrabljajo položaj. Najbolje storite, če vprašate za primernega najemnika v naši pisarni, da se s tem izognete kakemu sitnežu.

Vpoštevajte nasvete odbora svoje organizacije, ki se je toliko trudil za stvar in doslej vedno dosegel s svojim neumornim in preišljenim delom uspehe. A. B.

Protestno zborovanje mariborskih hišnih posestnikov

Dne 6. jan. t. l. dopoldne je sklicalo Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico protestni zbor proti novim obremenitvam, ki se obetajo zlasti prečanskim krajem z novim finančnim zakonom in davčno reformo. Ob pol 11. se je zbralo v dvorani Zadržne gospodarske banke kakih 200 organiziranih in neorganiziranih hišnih in zemljiških lastnikov, ki so vse do 12. ure z največjim zanimanjem sledili izvajanjem govornikov. Neprestano so padali ogorčeni medklici na naslov naše nesposobne državne uprave.

Zbor je otvoril podpredsednik društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico trgovec g. Vid Murko, nakar je predsednik društva, stavbenik g. Julij Glaser v kratkih besedah orisal jedro stvari, proti kateri se morajo lastniki poslopij in zemljišč upreti z vsemi silami. Protestirati je treba proti nameravanemu povišanju hišno-najemniškega davka in proti dolžnosti podeželskih krajev glede plačevanja istega davka, ki ga hočejo uvesti mesto dosedanjega hišno-razrednega davka. Dalje se je treba v interesu vsega slovenskega gospodarskega življenja postaviti po robu nameravani uzakonitvi čl. 69 načrta finančnega zakona, s katerim se onemogoča vsaka prodaja in nakup hiš in zemljišč, ki so oddaljena 50 km od državne meje.

Glavni govornik je bil g. Frelih, predsednik Zveze v Ljubljani ter prvi podpredsednik Saveza v Beogradu. Izčrpno je poročal o davčni reformi, ki se pripravlja v škodo hišnih in zemljiških posestnikov, dalje o proslulem čl. 69, ki takorekoč odpravlja zasebno lastnino nepremičnin v vsej Sloveniji, o položaju v stanovanjskih zadevah in o potrebi čim močnejše stanovske organizacije hišnih in zemljiških lastnikov. Ker bodo odpravili dohodnino, in ostane eksistenčni minimum pri dosedanjih 6000 Din, in ker bodo uvedli tudi na realne davke progresijo, bodo morali hišni lastniki plačevati 16 do 20 odstotkov državnega davka, k čemur se bodo pridružile še 200 do 300-odstotne občinske, sreske in oblastne doklade. To mora uničiti hišnega posestnika, če se vsaj doklade ne maksimirajo. Z reformo hočejo tudi lastna stanovanja onih posestnikov na deželi strahovito obdavčiti, ki sprejemajo kogarkoli na stanovanje. Ta lastna stanovanja bodo tako visoko obdavčena, kakor ona, ki so oddana v najem. Posledica bo ta, da na deželi ne bodo hoteli sprejemati na stanovanja ljudi in da bodo ostali naši učitelji, orožniki, finančni organi itd. brez strehe. Hišni posestniki zato zahtevajo, da davčna stopnja ne sme presegati z vsemi dokladami vred 10%. Lastna stanovanja posestnikov pa naj se računajo po sobah kakor dosedaj.

Če se uveljavi čl. 69. finančnega zakona, se s tem uniči gospodarstvo Slovenije; a dobiček od tega določila bodo imeli edino beograjski advokati, ki bodo obogateli z intervencijami po ministrstvih. K tej točki se je oglasil tudi mariborski notar g. dr. Ivo Šorli, ki je označil določbo čl. 69 kot katastrofalno za Slovenijo in ki se v tej obliki sploh ne sme uveljaviti.

Gg. Frelih in Glaser sta še enkrat pozvala zborovalce, naj brez razlike politične pripadnosti pritisnejo na vse slovenske poslance, da po možnosti preprečijo nove škodljive določbe. Priti bo morala gospodarska fronta, fronta prečanov, ako hočemo doseči iste pravice in iste dolžnosti vseh Jugoslovenov!

H koncu je še prav temperamentno izpregovoril posestnik g. Lipovšek. Dolgo časa že pletejo vrv, s katero hočejo zadrgniti vrat Sloveniji. Novi finančni zakon in davčna reforma bo, po vseh znakih sodeč, zadala Sloveniji definitivni smrtni udarec v gospodarskem življenju. Naj vedo oni slovenski poslanci, te ali one stranke, ki bodo glasovali za te paragrafe v Beogradu, da so zadnjič zastopniki našega naroda in naj se nam ne prikažejo nikdar več pred očmi!

Zborovalci so sprejeli soglasno protestno resolucijo proti odmeri previsokega hišno-najemniškega davka, opozarjajo narodne poslance in merodajne faktorje na nevarnost, ki preti svobodni lastnini, in jih pozivajo, naj preprečijo sprejetje čl. 69, obenem pa se naprošajo vsa županstva, da sprejemajo primerne resolucije in jih pošljejo vsem poslanskim klubom, da tako preprečijo odpravo lastnine v Sloveniji.

Izredni občni zbor Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani

Dne 23. jan. 1928 ob 6. uri zvečer se je vršil v veliki dvorani hotela »Union« izredni občni zbor društva hišnih posestnikov v Ljubljani, katerega so se hišni posestniki in posestnice udeležili v obilnem številu.

Občni zbor je otvoril društveni predsednik g. Freljih, pozdravil vse navzoče, nakar je takoj prešel na I. točko o novi davčni reformi in izjednačenju davkov. Takoj v začetku omeni, da bi bilo predolgo razpravljati o boju glede davčne reforme, ki bi v času desetletja že moralo priti do enakopravnosti. Glede tega se je napravilo že več načrtov, ki pa žal niso prišli v veljavo. V tem oziru se godi našim hišnim posestnikom krivica, da plačujejo trikrat več davka kot v Srbiji. Ti davki so tako veliki, da bi jih lahko imenovali konfiskacijo hiš in nepremičnin. — V Ljubljani smo nekaj let plačevali 68% državnega davka, sedaj pa v vsej Sloveniji 38.76%, z dokladami pa v nekaterih krajih več kot znaša najemnina.

Enako krivična je progresivnost, ki nam jo je vlada predložila in smo jo morali z vso silo odbijati. S tem, da se ukine dohodnina, bodo razni špekulantje in bogataši prosti vsakega davka. Držimo se onih objav, ki jih je odbor predložil narodni skupščini, da se previsoka 12% stopnja zniža na 10% z vsemi dokladami vred, kar bi bilo za vse posestnike velika pridobitev. Dalje omenja predsednik, koliko se je v tem pogledu storilo v Ljubljani od strani društva, kakor tudi proti ocenitvi lastnih stanovanj na deželi, kjer so dosedaj plačevali le hišno-razredni davek. S tem bo občutno prizadeta vsa ljubljanska okolica, kakor Vič, Moste, ker tam je največ eno- in dvo-stanovanjskih hiš, kjer se jim bo z oddajo enega stanovanja ocenilo njih lastno stanovanje. Kdor nima nikogar v najemu, ne bo plačeval nobenega davka, kar velja le za vasi. Posledice tega bodo, da se bo vsakdo branil najemnika, bodisi krojača, obrtnika ali koga drugega in marsikomu se bo odreklo stanovanje, ki bi se drugače ne. Na eni strani bo davek znižan, dvom-

ljivo pa je, kako se bodo lastna stanovanja ocenila? Dalje omeni, da je društvo vse kar je bilo potrebno ukrenilo, da bi se v okolici ljubljanski in na deželi ocenila lastna stanovanja po številu sob, da pa vključ prizadevanju in intervencijam pri poslancih ni to uspelo. Kaj nam pomagajo nizke davčne stopnje, če se bodo pa doklade zvišale. Potrebno bi bilo, da bi se te doklade maksimirale. Davek, ki bi se določeval, naj bi bil v vaseh 30 Din, v trgih 60, v mestih pa po 90 Din po sobah.

Nato se predsednik zahvali v imenu organizacije ravn. Jegliču, Jugoslovanskemu klubu, ki je toliko pripomogel k temu, dalje g. dr. Žerjavu, ki je dokazal, kako velik je hišno-najemninski davek. — Zatem omeni g. predsednik napad na njegovo osebo v »Slovenec« glede shoda v Beogradu, kjer je zastopal Zvezo društev hišnih posestnikov v Ljubljani, pozdravil Srbijance v njenem imenu in jim dokazal, kako visoko smo pri nas v Sloveniji obdačeni, čemur so se Beograjčani zelo čudili in se izrazili: če bi vladalo pri njih tako stanje, bi nastala revolucija, nakar so skupno zahtevali izjednačenje davkov. S tem, da smo skupno s Srbijanci nastopili proti taki davčni reformi, kar bo gotovo pripomoglo k večjemu uspehu, bi se pač »Slovenec« ne smel izraziti, da sem Srbijancem »štango držal«. Dalje poroča predsednik, kako neprijetno je tako krivično napadanje, saj s tem, da smo si pridobili Srbe, smo zagotovljeni, da ne bodo nastopili proti nam. — »Slovenec« tudi ni ugajala pohvala v vseh časopisih glede njegove osebe.

K besedi se oglasi g. ravn. Jeglič, ki predlaga, da bi se odbor pooblastil, da se glede davčne reforme in izjednačenja davkov ukrenejo še nadaljna postopanja, kar da na glasovanje. — Ker ni nihče proti temu, se to enoglasno sprejme in potrdi.

Oglasi se g. Pretnar, zastopnik Zveze jugoslov. hranilnic, ter utemeljuje krivico, ki se godi s tem, da bodo rentnega davka

oproščene vse zadrage in oblastne hranilnice, ne bodo pa tega oproščene regulativne hranilnice, kakor mestne, občinske in okrajne, ki bodo plačevale 8% davek od obresti hranilnih vlog. — S to odredbo bi bilo zelo prizadeto narodno gospodarstvo, torej tudi hišni posestniki, katerim se ne bi dovoljeval kredit. Da bi se to preprečilo, je zveza hranilnic že napravila primerne korake. Nato pa g. Pretnar predlaga, da bi tudi društvo hišnih posestnikov pripomoglo k tej prošnji in da se vse potrebno ukrene, da bi se rentnega davka oprostile tudi regulativne hranilnice.

G. predsednik obljubi zastopniku hranilnic, da se bo glede tega napravila spomenica v Beograd, nato pa da ravnatelj Jeglič ta predlog na glasovanje, ki se soglasno sprejme.

Na to se oglasi g. dr. Gregorič, ki v imenu vseh izrazi g. predsedniku popolno priznanje, ter se mu zahvaljuje za njegova postopanja; enako se zahvali g. Jeglič.

(Dalje prih.)

Poravnajte zaostalo naročnino!

Razno

Občni zbor društva hišnih posestnikov za Novo mesto in okolico se bo vršil dne 17. marca ob 6. uri zvečer v kinodvorani. Shod posestnikov iz Metlike v nedeljo 18. t. m. in v Črnomlju na praznik 19. marca. Čas in kraj zborovanja se še določi. Občni zbor društva hišnih posestnikov za Tržič in okolico se bode vršil v nedeljo, dne 25. marca ob 10. uri dopoldne. Nadalje se vršijo še ta mesec shodi hišnih posestnikov v Kranju, Kranjski gori, Dovje in Mojstrani. Povsod bo poročal o novi davčni reformi, ki je zlasti za posestnike važna in drugih gospodarskih zadevah zvezni predsednik g. Iv. Freljih iz Ljubljane.

Shod posestnikov v Laškem se bode vršil v sredo 14. t. m. ob 8. uri v hotelu »Savinja«.

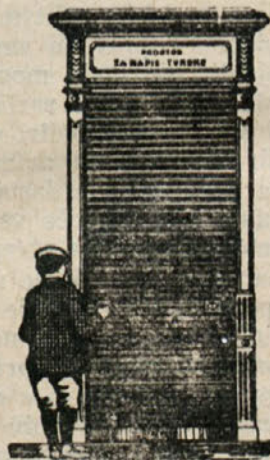
Znamenje časa. Dva posestnika imata za 1. maj oddati po dve stanovanji s sobo in kuhinjo, a se pri enem ni oglasil noben najemnik, pri drugem pa en sam. Torej!

Ustanovljeno leta 1879   Telefon št. 2553

Ključavničarstvo

Avgust Martinčič
Ljubljana, Rimska cesta št. 14

Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih jeklenih valčnih zastorov in njihovo popravo po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču. Izdeluje in se priporoča za naročilo solčnih plah, okrižij vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razno okovje, železna vrata in okna, okrogle železne stopnice, predpečnike iz železa in bakra itd. — Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!

POSOJILA

na hiše in posestva
posreduje najkulantnejše

Gospodarska pisarna

Jos. Tribučna Glincah pri Ljubljani

Stavbeno podjetje

MATRO CURK

LJUBLJANA MIRJE 1-3

se priporoča za vsa
v to stroko spada-
joča dela.

Telefon št. 2095

Vodovodni Instalater,
klepar in krovec

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

Ustanovljena leta 1889

Telefon št. 2016

Rač. poštno hran. 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedilnica)

Ljubljana - Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev.

Stanje vložnega denarja nad 1200 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine obč. denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.